



Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta / TeA

VD/4237/03.00.00/2024

TeA/JV/TK/MV/MT

Tausta

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta.

Ilmastolakiin (423/2022) lisättiin maaliskuussa 2023 kunnan velvoite laatia ilmastosuunnitelma ja päivittää se vähintään kerran valtuustokaudessa. Nyt käsillä olevan hallituksen esityksen luonnoksen mukaan ilmastolakiin ei jatkossa sisältyisi kuntia koskevia velvoitteita eikä lakia sovelleta kunnan viranomaisiin.

Lainsäädännön muutostarve perustuu valtiontalouden sopeutustoimiin. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman taloudellisia päätöksiä koskevan B liitteen kirjauksen mukaan kunnille asetettu velvoite laatia ilmastosuunnitelmat perutaan tällä lakimuutoksella.

Suomen ympäristökeskuksen lakisääteistä tehtävää päästötietopalvelun ylläpitäjänä jatkettaisiin.

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta viimeistään 5.7.2024

Lausunto

Vantaan kaupunki näkee, että ilmastolain ilmastosuunnitelmavelvoite olisi tuonut jatkuvuutta ja varmuutta kuntien ilmastotoimenpiteiden toteuttamiseen ja koko Suomen yhteisen ilmastotavoitteen saavuttamiseen. Lainsäädännöllinen selkänöja ja suunnitelmallisuus toisi kuntiin myös elinvoimaa. Lakisääteisen velvoitteen puuttuminen ja poukkoileva päätöksenteko päinvastoin saattaa joissakin kunnissa hidastaa vihreää siirtymää. Velvoitteen myötä kunnat ja koko Suomi olisi myös paremmin valmistautunut ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin sään ääri-ilmiöiden yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Varautuminen ennakkoon tuo kustannussäästöjä verrattuna poikkeusoloihin reagointiin niiden jo tapahtuessa.

Luonnoksessa todettiin Suomen ympäristökeskuksen tärkeä rooli päästötietopalvelun ylläpitäjänä. Suomen ympäristökeskuksen kautta kunnat ovat saaneet tietoa päästöjensä kehittymisestä ja laatineet päästövähennysskenaarioita. Luonnoksen mukaisesti tätä työtä jatkettaisiin, mutta toiminnalta on kuitenkin määrärahat luonnoksessa poistettu.

Vantaa katsoo, että Suomen ympäristökeskuksen roolia päästöpalvelun ylläpitäjänä pitäisi pikemminkin vahvistaa ja resursseja lisätä, jotta päästötietopalvelu saataisiin reaaliaikaisemmaksi. Nyt Suomen ympäristökeskuksen päästötiedot tulevat melko pitkällä viiveellä ja tämän vuoksi esimerkiksi pääkaupunkiseudulla käytetään myös omaa, ajantasaisempaa laskentaa.

Lakisääteisen velvoitteen puuttumisesta huolimatta Vantaa jatkaa jo olemassa olevaa vapaaehtoista, suunnitelmallista ilmastotyötään. Vantaa toivoo myös poliittista tukea ilmastotoimien toimeenpanoon. Luonnoksesta käy ilmi, että monia kunnille, taloyhtiöille ja kuntalaisille suunnattuja tukimuotoja on



päinvastoin ajettu alas. Tällaisia ovat muun muassa Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelma, investointituki öljylämmityksestä luopumiseen, energiatehokkuustoimiin ja sähköautojen latauspisteisiin. Nykyiset politiikkatoimet eivät siis tue kuntien vapaaehtoista ilmastotyötä ja esimerkiksi liikennesektorin päästöjä ei saada vähennettyä ilman vahvaa kansallista sitoutumista.

Kaupunginhallitus 17.6.2024

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Ympäristöministeriölle oheinen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3.1. oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

ympäristösuunnittelija Marja Vuorinen, 050 314 5386
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))